

MeerderWeert

Handboek sociale veiligheid

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Wettelijke bepalingen.....	3
1.2	Visie, normen en waarden	3
1.3	Kaders van de school	5
1.4	Communicatie naar de omgeving.....	5
2	Preventie	5
3	Signaleren en monitoren	6
4	Handelen	8
5	Borgen.....	9
	Bijlage 1: Procedure regeling schorsing	10
1	Korte schorsing.....	10
2	Lange schorsing.....	10
3	Schorsing in afwachting van definitieve verwijdering	11
4	Definitieve verwijdering	11
	Literatuurlijst.....	12

1 Inleiding

De Tweesprong en de Zonnehof willen veilige scholen zijn. Veiligheid is de basis voor een goede ontwikkeling. Een kind dat 'lekker in zijn vel zit', kan optimaal functioneren. Het gaat daarbij om sociale veiligheid (welzijn en welbevinden) en fysieke veiligheid. We gaan in dit document in op de sociale en fysieke veiligheid.

1.1 Wettelijke bepalingen

Sinds 1 augustus 2015 is de Wet sociale veiligheid van kracht. Scholen krijgen de taak om aan een inspanningsverplichting te voldoen en hierdoor papieren veiligheidsbeleid om te zetten in praktijk. De verplichting bestaat uit het ontwikkelen van een set samenhangende maatregelen, gericht op preventie en het afhandelen van incidenten. Dit beleid dient gevormd te worden met alle betrokkenen van de school en verankerd te worden in de dagelijkse praktijk. In het kader van pesten wordt scholen geadviseerd een anti-pestmethode te kiezen in de geest van de sociaal pedagogische visie.

De situatie in de praktijk van de school verandert voortdurend. Hierom is het van belang om een meetinstrument te gebruiken dat een actueel en representatief beeld geeft van de veiligheidsbeleving van de leerlingen. Deze monitoring moet drie soorten vragen bevatten:

- *Vragen naar het vóórkomen van incidenten op school
- *Vragen over de veiligheidsbeleving van leerlingen
- *Vragen over het welbevinden van leerlingen.

Voor ouders en leerlingen is het van belang om een laagdrempelig aanspreekpunt te hebben op school wanneer er gepest wordt. De wet schrijft voor dat iedere school een persoon aanstelt die het beleid tegen pesten coördineert en fungeert als aanspreekpunt. De vertrouwenspersoon wordt hierbij als voorbeeld genoemd.

De Onderwijsinspectie ziet toe op het door de school te voeren sociaal veiligheidsbeleid en het aanstellen van een coördinator. Ook heeft de inspectie toegang tot de monitorgegevens van scholen. Dit stelt de inspectie beter in staat om, voordat er incidenten plaatsvinden, het gesprek aan te gaan met de school. Hierdoor ontstaan steviger handhavingsmogelijkheden ten aanzien van scholen die onvoldoende voor een veilig schoolklimaat zorgen.

1.2 Visie, normen en waarden

Op onze basisscholen benaderen we leerlingen met respect en vanuit een positieve grondhouding. Ook leren we kinderen om respectvol met elkaar om te gaan. Kinderen krijgen op onze scholen de ruimte om zichzelf te kunnen zijn.

Met plezier naar school komen is volgens ons een voorwaarde om optimaal te kunnen presteren. De school is een plaats waar kinderen elkaar kunnen ontmoeten en op een positieve manier hun sociaal-emotionele vaardigheden kunnen oefenen en uitbouwen. We laten kinderen veel samenwerken, want we zijn ervan overtuigd dat kinderen samen beter leren dan alleen.

De normen en waarden die wij belangrijk vinden zijn samen te vatten in vier regels:

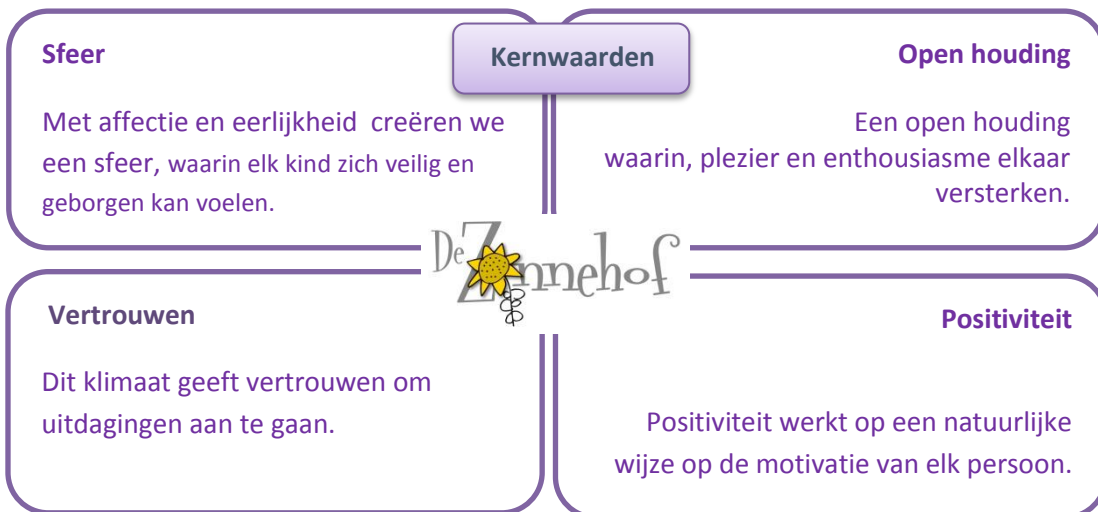
- Iedereen voelt zich veilig in de groep;
- We respecteren elkaar;
- We communiceren positief met elkaar;
- We werken samen en helpen elkaar.

Deze regels zijn in alle klassen zichtbaar.

Op BS De Tweesprong zijn onderstaande kernwaarden van belang:

Op BS De Zonnehof zijn onderstaande kernwaarden van belang:

1.3 Kaders van de school

Onze scholen liggen in de dorpen Nederweert-Eind en Leveroy. De meeste leerlingen wonen in deze dorpen en hebben ook buiten school omgang met elkaar. Dat betekent enerzijds dat er sociale controle is, maar het betekent anderzijds ook dat problemen die buiten school ontstaan, meegenomen worden naar school. Indien noodzakelijk werken wij samen met verenigingen om dit aan te pakken.

Er is veel contact tussen school en ouders, waardoor afstemming over het kind gemakkelijk is.

1.4 Communicatie naar de omgeving

Dit handboek is toegankelijk voor alle betrokkenen bij school en zal ter inzage liggen op school, daarnaast is het digitaal in te zien via de website. Het beleid is besproken met medewerkers van de TSO en BSO.

2 Preventie

We willen op school een prettig leef- en leerklimaat creëren waarin geen plaats is voor pesten. Daarvoor zijn er regels en afspraken nodig op school-, klas- en individueel niveau.

Op schoolniveau:

- Alle teamleden besteden bij aanvang van het schooljaar aandacht aan het bouwen van een positieve groep. Dit doen zij op basis van de ideeën uit grip op de groep (www.gripopdegroep.nl).
- De uitgevoerde activiteiten rondom grip op de groep worden tijdens bouwvergaderingen besproken om het sociale klimaat op schoolniveau zo goed mogelijk gestalte te geven.
- Omdat we ouders als full partner beschouwen wordt een impressie van de uitgevoerde activiteiten met hen gecommuniceerd.
- Alle teamleden zijn bekend met het OEPS-model en passen dit toe in de dagelijkse praktijk.
- Alle teamleden conformeren zich aan de vier schoolregels en wijzen kinderen hierop.
- Ongewenst gedrag wordt als probleem gezien door alle direct betrokkenen (leerkrachten, kinderen en ouders). Zij werken samen in het oplossen van dit probleem.
- Alle mensen die aan school verbonden zijn en met leerlingen omgaan, zijn op de hoogte van deze regels en handelen ernaar.
- Er is steeds voldoende toezicht op het plein om snel en consequent ingrijpen mogelijk te maken. Op de Tweesprong wordt het incidentenlogboek mee naar buiten genomen in de pauze.
- Samen met de leerlingenraad benoemen we wat al goed gaat en hoe we dat kunnen versterken.
- De coördinatoren veiligheid (Algemeen: Karin v.d. Schoor, Tweesprong: Sabrina Houben, Zonnehof: Heleen van den Hoeven en Renée Koudijs) zorgen ervoor dat tweemaal per jaar aspecten van het schoolklimaat op teamniveau besproken worden.
- Stichting MeerderWeert heeft een gedragscode opgesteld die onder alle medewerkers is verspreid. De gedragscode beschrijft het gewenste gedrag voor elke medewerker.
- Van tijd tot tijd wordt er een ouderavond georganiseerd over een thema dat te maken heeft met sociale veiligheid.

Op groepsniveau:

- In elke groep wordt bij aanvang van het schooljaar aandacht besteed aan het bouwen van een positieve groep, op basis van de ideeën uit grip op de groep.
- Gedurende het hele jaar blijft hier aandacht voor middels diverse werkvormen.
- In elke groep wordt geoefend met het toepassen van het OEPS-model. Dit komt terug tijdens de SEO-kring.
- De vier schoolregels zijn zichtbaar in elke groep.
- Met de groepen worden er, indien nodig, SEO gesprekken gehouden. In deze gesprekken wordt besproken wat er goed gaat en hoe dit versterkt kan worden. Ook wordt besproken waar nog verbetering nodig is. Hieruit kan een groepsdoel geformuleerd worden.
- Op de Zonnehof wordt in groep 3 t/m 8 gewerkt met een methode voor sociaal emotionele ontwikkeling, Jij en ik-club.
- Groepen met een negatieve groepsdynamiek en waarin kinderen het risico lopen geïsoleerd te raken, wordt sociale vaardigheidstraining/gedragstraining aangeboden.
- Eén keer per twee jaar wordt in midden- en bovenbouwgroepen een voorlichtingsbijeenkomst gehouden over sociale media.
- Groep 7/8 doet jaarlijks mee aan het programma mediamasters

Op individueel niveau:

- Kinderen die nieuw in de groep komen, worden de eerste maand wegwijs gemaakt door klasgenoten en worden nauwlettend gevolgd door de leerkracht.
- Kinderen met gedragsproblemen en kinderen die het risico lopen geïsoleerd te raken wordt een sociale vaardigheidstraining/gedragstraining geadviseerd.
- Leerkrachten voeren leerlinggesprekken aan de hand van Viseon. Alle leerkrachten vullen hiervoor de Viseon vragenlijst in. Vanaf groep 5 t/m 8 vullen de leerlingen ook zelf deze vragenlijst in.
- De leerlingkenmerken/de ontwikkelingen op sociaal emotioneel gebied komen 3 keer per jaar terug op de rapporten en worden dan ook besproken tijdens de ouder-kindgesprekken.

3 Signaleren en monitoren

Er zijn verschillende manieren waarop wij signaleren hoe het gesteld is met de sociale veiligheid van leerlingen.

Monitoren:

Vier keer per jaar vindt op school de groepsbespreking/leerlingbespreking/consultatie plaats. De leerlingbespreking vindt plaats tussen leerkracht, IB-er en RT-er. Bij de consultatie sluit er nog een orthopedagoog aan. Wanneer een leerkracht bespreekpunten heeft rondom de sociaal- emotionele ontwikkeling van een kind/groep, kunnen die daar aan de orde gesteld worden. De IB-er en een deskundige van buiten de school denken mee welke acties eventueel ondernomen kunnen worden. Hierbij worden de resultaten uit Viseon meegenomen.

Kindgesprekken:

Twee maal per jaar voeren leerkrachten een ontwikkelgesprek met elke leerling. Naast het reflecteren op persoonlijke (leer)doelen is er aandacht voor het welbevinden van het kind.

Leerlingenraad:

3 à 4 maal per schooljaar is er een bijeenkomst met de leerlingenraad. Hierin worden allerlei zaken besproken, o.a. zaken die te maken hebben met sociale veiligheid.

Ouder-kindgesprekken:

Op meerdere momenten in het schooljaar vinden er gesprekken plaats met ouders. Vanaf groep 5 zijn de leerlingen hierbij ook aanwezig. Deze gesprekken worden structureel ingepland en/of op incidentele basis gevoerd. Zowel ouders als leerkrachten kunnen het initiatief nemen voor een gesprek.

Algemene ouderavond per groep:

In het begin van het schooljaar is er in elke groep een algemene ouderavond. Het doel hiervan is het informeren van ouders over de werkwijze in de groep. Ouders krijgen hier ook de kans om vragen te stellen. Indien nodig kan er een extra algemene ouderavond ingelast worden.

Ouderklankbordgroep:

Een jaarlijks wisselende groep ouders komt 3 maal bij elkaar om over uiteenlopende zaken te spreken. Zowel teamleden als ouders kunnen onderwerpen inbrengen.

Tevredenheidspeilingen:

In een driejaarlijkse cyclus worden er tevredenheidspeilingen uitgevoerd onder personeelsleden, ouders en leerlingen.

Veiligheid/pesten is een vast onderdeel van deze peilingen. De uitslag van de ouder- en leerlingtevredenheidspeilingen worden gedeeld met ouders, kinderen en leerkrachten. Als er opvallende zaken naar boven komen, dan worden hier actiepunten uitgehaald.

Viseon:

Viseon is een leerlingvolgsysteem van CITO op sociaal emotioneel gebied. Het wordt eenmaal per jaar ingevuld; in groep 1 t/m 8 door de leerkracht en vanaf groep 5 ook door de leerling. De leerkrachten gaan vervolgens met de leerling individueel in gesprek over de uitkomst.

Op groeps-/schoolniveau wordt er een analyse gemaakt, die besproken wordt in een teambijeenkomst. Vanuit de analyse wordt er bekeken of er vervolgacties nodig zijn.

Coördinator sociale veiligheid:

De coördinator (Karin van den Schoor en een ander te benoemen leerkracht van beide scholen) zien erop toe dat het beleid door iedereen wordt uitgevoerd. Waar nodig wordt dit beleid door de coördinator aangepast en geborgd. Op de Tweesprong bekijkt zij regelmatig het incidentenlogboek en onderneemt waar nodig actie. Het incidentenlogboek wordt in de pauzes mee naar buiten genomen en hierin worden namen genoteerd van leerlingen die betrokken zijn geweest bij incidenten. Verder zorgt zij dat tweemaal per jaar aspecten van het schoolklimaat op teamniveau geagendeerd en besproken worden. Ook coördineert zij projecten en ouderavonden.

Vertrouwenspersoon (aanspreekpunt voor leerlingen):

De eigen leerkracht is de eerst aangewezen persoon waar kinderen terecht kunnen als zij zich onveilig voelen of als ze een onveilige situatie constateren. Als zij hierover liever niet met de eigen leerkracht spreken, is er per school een vertrouwenspersoon aangesteld. Voor alle leerlingen op de Tweesprong is dit Karin van den Schoor, op de Zonnehof is Renée Koudijs.

Vertrouwenspersoon voor ouders is Ingrid Wijen op de Tweesprong en Ellis Franssen op de Zonnehof.

GGD/schoolverpleegkundige:

Kinderen worden volgens een vast schema gescreend door de GGD. Als de schoolverpleegkundige opvallende zaken constateert, dan worden deze besproken met de leerkracht of IB-er.

CJG:

Onze scholen werken nauw samen met het CJG. Het CJG is een professionele organisatie

voor opvoedondersteuning en vrijwillige jeugdhulp in Midden-Limburg. School en ouders kunnen er terecht met kleine en grote vragen over de opvoeding en de ontwikkeling van de kinderen. Advies en hulp is gratis.

4 Handelen

Hoewel we vooral inzetten op preventief handelen, kan het voorkomen dat er een sociaal onveilige situatie ontstaat. In deze paragraaf beschrijven we hoe we dan handelen.

Op schoolniveau:

- Eenvoudige incidenten worden niet genegeerd, er wordt passend op gereageerd. Hierbij wordt de leerling gestimuleerd via het OEPS-model te handelen en wordt op de schoolregels gewezen.
- Er is een gedragscode voor leerkrachten hoe te handelen als kinderen structureel worden gepest:
- Pesten wordt nooit genegeerd: wie zwijgt stemt toe!
- We kiezen onverkort de kant van het slachtoffer: ook als deze mogelijk aanleiding geeft, kan dat nooit een vrijbrief zijn voor treiteren.
- Gevallen van structureel pesten worden gemeld in de teamvergadering en met elkaar besproken (oorzaken, aanpak).

Op groepsniveau:

- De klas wordt altijd betrokken in geval van pesten.
- Er wordt een support groep samengesteld uit klasgenoten.

Op individueel niveau:

- Als er een vermoeden is van structureel pestgedrag, worden ouders ingelicht.
- Bij pestgedrag hanteert de leerkracht een oplossingsgerichte aanpak: niet het beschrijven van wat fout ging en wie de schuldige is, maar samen zoeken naar oplossingen is daarbij de insteek.
- De leerling krijgt hulp van een supportgroep.
- Als blijkt dat interventies niet helpen en de leerling vindt geen aansluiting bij klasgenoten, wordt er hulp ingeschakeld bij Centrum Jeugd en Gezin (CJG). Aan onze school is Marion Spronck verbonden als Jeugdgezinswerker van het CJG.

Grensoverschrijdend gedrag:

Bij grensoverschrijdend gedrag (bijvoorbeeld schoppen, slaan, brutaal gedrag en/of schelden) volgen wij vaste regels.

- Het kind dat het gedrag vertoont biedt zijn excuses aan;
- Het kind dat het gedrag vertoont moet naar de time-out plek (op de speelplaats of in de school.
- Ouders worden altijd gebeld door de leerkracht. Het is namelijk belangrijk dat ouders op de hoogte zijn van het gedrag. Zo kunnen leerkracht en ouders samen één lijn trekken;
- Het kind krijgt straf.

Bij extreem grensoverschrijdend gedrag kan er worden overgegaan tot schorsing. Zie hiervoor bijlage 1.

Wat als school en ouders er niet uitkomen?

Als een ouder er met leerkrachten of directie niet uitkomt, kan deze ook naar de vertrouwenspersoon voor ouders (zie schoolgids) gaan. Deze vertrouwenspersoon kan helpen een klacht in te dienen bij de onafhankelijke klachtencommissie (zie schoolgids).

Ouders kunnen dit ook zonder hulp van de vertrouwenspersoon doen. Ouders kunnen een klacht indienen tegen de school als ze van mening zijn dat:

- de school weigert om het pesten aan te pakken
- de school het probleem bagatelliseert
- de school het probleem niet naar tevredenheid van de ouders aanpakt
- de aanpak van de school geen effect heeft.

Als uw kind vanwege pesten niet meer naar school gaat, moet school de afwezigheid melden bij de leerplichtambtenaar. Hij/zij bemiddelt en adviseert bij conflicten tussen kinderen, hun ouders en/of scholen bij dreigend verzuim.

Als ouders niet meewerken en er gesprekken op schoolniveau zijn gevoerd met de betrokken partijen kan school externe ondersteuning zoeken. Dit kan via het CJG. School kan ook een zorgmelding doen bij Bureau Jeugdzorg.

5 Borgen

Planning:

Om bovenstaande zaken goed te kunnen borgen worden enkele zaken opgenomen in de HGW-cyclus:

- Start schooljaar: de gouden weken:
 - aandacht voor groepsdynamiek d.m.v. Grip op de groep.
 - uitleg OEPS-model en inoefenen hiervan.
 - aandacht voor de vier schoolregels.
- Vanaf november: Invullen Viseon 2.0.
- Vanaf november: Leerkracht maakt Viseon 2.0 analyse, deze komt terug tijdens de groepsbespreking.
- Vanaf december: IB-er, RT-er en groepsleerkracht bekijken of er acties nodig zijn n.a.v. de analyse. Aansluitend actiepunten bespreken in het team, vastleggen en evalueren.
- Januari: Invullen Viseon groep 1-2.
- Februari/maart: Tevredenspeiling wordt afgenomen (actie bovenschools).
- Tijdens de groepsbesprekingen in november en maart wordt de sociaal emotionele ontwikkeling van de groep besproken en de aanpak geëvalueerd.
- Tijdens de leerlingbesprekingen en/of consultaties in november en maart wordt de sociaal emotionele ontwikkeling van individuele leerlingen besproken en de aanpak geëvalueerd (indien nodig).
- Maandelijks: De coördinator bekijkt het incidentenlogboek op de Tweesprong en gaat in gesprek met leerlingen die vaak genoteerd zijn.

Scholing:

Meerderweert biedt in zijn huidige scholing een opleiding gedragsspecialist aan. Deze wordt op dit moment door vier leerkracht van onze scholen gevolgd. Na afronding van deze scholing zal de borging middels een kwaliteitskaart vormgegeven zijn.

6 Slotwoord

De invoering van het gedragsprotocol is slechts een leidraad. Stimuleren van gewenst gedrag en het voorkomen en aanpakken van ongewenst gedrag vergt blijvende aandacht.

Hier zullen school, ouders en kinderen samen zorg voor dragen.

Bijlage 1: Procedure regeling schorsing

Schorsing en definitieve verwijdering van een leerling is een uitzonderlijke maatregel. In principe zal het team van basisschool De Tweesprong proberen, door in gesprek te gaan met ouders, te zorgen dat een situatie niet zodanig escaleert dat een leerling verwijderd moet worden. Er kunnen echter situaties ontstaan dat de directeur niet anders kan, dan tot schorsing over te gaan.

Bij een negatieve escalatie in het gedrag van een leerling en/of ernstige vertrouwensbreuk met de ouders/verzorgers kan het noodzakelijk zijn een leerling (tijdelijk) van school te verwijderen.

Basisschool De Tweesprong kent:

1. korte schorsing
2. lange schorsing
3. schorsing in afwachting op een definitieve verwijdering
4. definitieve verwijdering

Voor ouders/verzorgers wiens kind geschorst/verwijderd wordt, zal de regeling in een gesprek overhandigd worden. De beslissing over verwijdering ligt bij het bevoegd gezag.

1 Korte schorsing

De korte schorsing is een maatregel in acute omstandigheden waarbij het noodzakelijk is een leerling onmiddellijk (tijdelijk) te verwijderen. Het is een ordemaatregel. De directeur (of zijn plaatsvervanger) kan namens het bevoegd gezag een leerling schorsen voor maximaal 3 schooldagen. Voordat een leerling wordt geschorst, wordt de directe leerkracht van de leerling geraadpleegd.

De directeur doet namens het bevoegd gezag onmiddellijk mededeling aan de ouders/verzorgers waarna de schorsing schriftelijk wordt bevestigd.

Ook de onderwijsinspecteur en de ambtenaar leerplicht worden schriftelijk in kennis gesteld.

Wanneer de schorsing tijdens schooltijd plaatsvindt, neemt de school de maatregelen die naar redelijkheid nodig zijn om de veiligheid van een ieder te waarborgen als de leerling het schoolgebouw moet verlaten.

Bij het einde van de schorsing hebben de ouders/verzorgers een gesprek met de directeur waarbij eventuele afspraken worden gemaakt en de leerling opnieuw kan worden toegelaten.

2 Lange schorsing

De lange schorsing is een maatregel bij escalatie in het gedrag van de leerling, waarbij ernstige twijfels bestaan of de leerling op de school gehandhaafd kan blijven.

De procedure van een lange schorsing is gelijk aan die van een korte schorsing. De lange schorsing kan maximaal 5 schooldagen omvatten.

Tijdens de schorsing zullen de ouders/verzorgers betrokken worden bij de besluitvorming omtrent het definitief verwijderen of opnieuw toelaten van de leerling op de school.

3 Schorsing in afwachting van definitieve verwijdering

Voordat het bestuur tot definitieve verwijdering overgaat, wordt eerst een schorsing ingelast. Tijdens deze schorsing brengt het bevoegd gezag de ouders/verzorgers, inspectie en eventueel jeugdhulpverlening van deze beslissing op de hoogte. Intussen kan de school aan zijn inspanningsverplichtingen voldoen d.w.z. in 8 weken proberen een andere onderwijsinstelling te zoeken voor deze leerling. In afwachting van een overplaatsing zal de school zorgen voor onderwijs.

4 Definitieve verwijdering

Een definitieve verwijdering houdt in dat de betreffende leerling geen toegang meer heeft tot de school en wordt uitgeschreven als leerling van basisschool De Tweesprong.

Tot een definitieve verwijdering wordt besloten:

- Bij zeer ernstige gedragsproblemen die door de school niet meer te behandelen zijn.
- Bij onvoldoende mogelijkheden van de school om het kind adequaat te kunnen helpen.
- Bij een ernstige verstoorde vertrouwensrelatie tussen school en ouders/verzorgers.
- Bij moedwillige fysieke of verbale geweldpleging/bedreiging van leerling/ouders/verzorgers naar medewerkers en leerlingen van basisschool De Tweesprong.

De directeur stelt in overleg met de direct betrokken medewerkers, waaronder de leerkracht(en) van de leerling, de gronden vast waarom de leerling definitief wordt verwijderd.

De verwijdering kan pas ingaan nadat de ouders/verzorgers door het bevoegd gezag in kennis zijn gesteld van het voorgenomen besluit.

Het bevoegd gezag meldt het besluit tot verwijdering schriftelijk aan de onderwijsinspecteur.

De brief aan ouders/verzorgers bevat tevens de mededeling dat de ouders/verzorgers binnen 6 weken na dagtekening schriftelijk bij het bevoegd gezag om herziening van het besluit tot verwijdering kunnen verzoeken.

Als een verzoek tot heroverweging wordt ontvangen, bevestigt het bevoegd gezag de ontvangst aan de ouders/verzorgers en stelt hen op de hoogte van de verdere procedure nl:

- * Het bevoegd gezag neemt zo spoedig mogelijk en na overleg met de inspecteur en desgewenst met andere deskundigen een beslissing over het herzieningsverzoek doch niet eerder dan nadat de ouders/verzorgers in de gelegenheid zijn gesteld opnieuw te worden gehoord en kennis hebben kunnen nemen van de op het besluit betrekking hebbende adviezen.
- * Het bevoegd gezag beslist zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen 4 schoolweken.
- * Het verzoek tot heroverweging heeft geen opschortende werking.

<http://www.steunpuntpassendonderwijs.nl/passend-onderwijs/rechten-en-plichten/rechten-en-plichten-van-de-school/schorsing-en-verwijdering/>

Literatuurlijst

De gouden weken	Boaz Bijleveld	april 2011
Geluk voor kinderen	Leo Bormans	januari 2015
Grip op de Groep	René van Engelen	januari 2014
Bouwen aan je groep	René van Engelen	augustus 2011